

Vrijwilligers in sociale sportinitiatieven

Van binnenhalen, trainen en begeleiden tot behouden

Vrijwilligers zijn onmisbaar bij de uitvoering van een sociaal sportinitiatief. Zij zetten zich bijvoorbeeld in als sporttrainer, coach of maatje. Vrijwilligers in sociale sportinitiatieven komen zowel uit de sportsector als uit het sociale domein. Door deze werelden te verbinden – ook op het gebied van vrijwilligers – haal je meer uit je initiatief én uit je vrijwilligers.

Vrijwilligers werven

Ontwikkel als samenwerkingsverband eerst een visie op vrijwilligerswerk. Voor welke taken zet je bewust vrijwilligers in en voor welke taken niet? Sommige taken vragen om meer belasting - in tijd of kennis - dan een vrijwilliger kan dragen. Stel vervolgens een wervingsplan op. Wie heb je nodig? Welke kanalen zet je in? Bedenk dat verenigingsleden die niet tot weinig bereid zijn tot regulier vrijwilligerswerk, wel interesse kunnen hebben voor een maatschappelijk initiatief. Deze 'nieuwe vrijwilligers' hebben vaak andere drijfveren dan reguliere vrijwilligers van een sportvereniging. Verdiep je daarom in de opleidingsachtergrond of werkervaring van je leden en benader mensen persoonlijk op basis van hun kennis of ervaring. Zoek ook naar vrijwilligers buiten de eigen organisatie, bijvoorbeeld via de vrijwilligerscentrale.

Verschillen tussen vrijwilligers

In een sociaal sportinitiatief komen vrijwilligers uit het sociale domein en de sportsector samen. Voor vrijwilligers van een sportvereniging kan werken met kwetsbare doelgroepen nieuw en onwennig zijn. Vrijwilligers uit het sociale domein,

die al langer werken met kwetsbare groepen, weten nog weinig van de kracht van sport. Breng beide groepen kennis bij. Laat vrijwilligers uit de sport kennismaken met de doelgroep en vertel over de achtergrond en uitdagingen van de deelnemers. Laat vrijwilligers uit het sociale domein zien hoe een sportvereniging werkt, wat de voordelen zijn van sport als middel en hoe een sportvereniging structuur kan bieden aan kwetsbare doelgroepen.

Ter inspiratie: cursus maatschappelijke sportcoach

Stichting Life Goals ontwikkelde de cursus maatschappelijke sportcoach voor vrijwilligers in sport, zorg en welzijn. Na afloop hebben cursisten meer inzicht in zichzelf als coach en gaan zij beter om met teamprocessen. Ze hebben meer aandacht voor en kennis over kwetsbare doelgroepen. (stichtinglifegoals.nl)

Kracht van Sport

In 2013 ging *Kracht van Sport* van start: een programma van het Oranje Fonds, in samenwerking met NOC*NSF en Kenniscentrum Sport. Dit programma steunde sociale sportinitiatieven van coalities bestaande uit organisaties uit sport, zorg en welzijn. Het programma *Kracht van Sport* is inmiddels afgerond. Inspirerende voorbeelden uit dit programma en meer informatie over sociale sportinitiatieven vind je op oranjefonds.nl/sport.

TIP Laat vrijwilligers uit het sociale domein en de sportsector bij aanvang van het initiatief kennismaken en ervaringen uitwisselen, bijvoorbeeld tijdens een kick-offbijeenkomst.

TIP Besteed ook tijdens het initiatief aandacht aan onderlinge uitwisseling, bijvoorbeeld in de vorm van intervisie tussen vrijwilligers met verschillende achtergronden. Koppel dit aan een leuke activiteit, zodat intervisie niet als extra werk voelt.

Vrijwilligers betrekken

Hoe eerder vrijwilligers betrokken worden bij het sportinitiatief, hoe groter het draagvlak zal zijn. Betrek ze daarom tijdig bij de planvorming, de voortgang en de knelpunten. De ene vrijwilliger heeft meer behoefte aan betrokkenheid bij het proces dan de andere. Laat mensen daarin vrij.

TIP Bevraag vrijwilligers op gezette tijden: hoe vinden zij dat het proces verloopt? Zijn ze tevreden over het aanbod en de resultaten bij deelnemers? Neem hun input serieus als onderdeel van je evaluatie.

Vrijwilligers binden

Heb je een (goede) vrijwilliger gevonden, zorg dan dat hij betrokken blijft.

- Verdiep je in zijn motivatie, kennis en kunde. Steek tijd in kennismaking en geef de vrijwilliger erkenning en vertrouwen. Zoek gezamenlijk naar vrijwilligerswerk dat bij hem past, maak afspraken over taken en verantwoordelijkheden en evalueer geregeld.
- Is de vrijwilliger enthousiast maar mist hij kennis of ervaring? Investeer dan in bijscholing of training, bijvoorbeeld via de Academie voor Sportkader of het programma Veilig Sportklimaat. Dit draagt bij aan zowel de kwaliteit van het initiatief als aan de motivatie en persoonlijke ontwikkeling

van de vrijwilliger. Zorg ervoor dat training is toegespitst op de lokale situatie en laat vrijwilligers ook praktijkervaringen uitwisselen.

- Besteed aandacht aan goede begeleiding. Blijf in contact, bijvoorbeeld om overbelasting van een vrijwilliger te signaleren en de kwaliteit van het project te borgen. Vrijwilligers komen in contact met nieuwe doelgroepen en andere samenwerkingspartners. Zij krijgen daardoor ook te maken met voor hen onbekende problematieken.

TIP Vrijwilligers in sociale sportinitiatieven gaan aan de slag met kwetsbare mensen. Een veilig sociaal klimaat is voor hen noodzakelijk. Vraag daarom voor iedere vrijwilliger een Verklaring Omtrent Gedrag aan. Kijk voor meer informatie op nocnsf.nl/vog.

Ter inspiratie: toolbox voor vrijwilligers

Vitale Sportvereniging Enschede wilde meer jongeren bij de club betrekken. Daartoe ontwikkelde ze een toolbox en bijbehorende training voor haar vrijwilligers. De toolbox is samengesteld door een medewerker uit de sportsector, een medewerker van het wijkteam en een sociaal pedagoog. De training en toolbox leveren de vrijwilligers kennis en vaardigheden op over hoe zij het beste kunnen omgaan met 'probleemjongeren'. Voor de sportvereniging is het een laagdrempelige manier om een maatschappelijke rol op te pakken (vitalessportvereniging.nl).

Meer informatie?

allesoversport.nl
movisie.nl/kennisdossiers/vrijwillige-inzet
academievoorsportkader.nl